

Epistemologia

Teoria del coneixement. Explora els límits d'allò que podem o no saber atenent a les capacitats mentals humanes. Teoritza sobre els mètodes emprats per la ciència alhora d'obtenir coneixement.

Classificació tradicional de les ciències

Ciències formals (a priori): Lògica i matemàtica.

Ciències experimentals (a posteriori): Ciències naturals i ciències socials.

Classificació misiana de les ciències

Ciències formals: Lògica, matemàtica i praxeologia.

Ciències Experimentals: Ciències naturals, (història).

Mises, doncs, inclou la praxeologia dins l'àmbit de les ciències formals. Aquesta incorporació és deguda a que ell creu que la praxeologia emet judicis analítics.

Distinció kantiana entre judicis analítics i sintètics²

Judicis analítics: La informació del predicat està continguda en el subjecte. Són tautologies. No aporten nova informació. Propi de les ciències formals.

Exemples:

Els solters no estan casats.

Les mares tenen més edat que els seus fills

L'arrel quadrada de nou és tres.

Judicis sintètics: La informació del predicat no està continguda en el subjecte. Aporten nova informació. Propi de les ciències experimentals.

Exemples:

Els solters tenen ulls.

Les mares són més altes que els seus fills.

L'arrel quadrada de nou és la distància en metres que separa A de B.

Mètodes científics

Deducció: A partir de veritats universals (categories) deduïm mitjançant la raó (procés lògic) conclusions concretes que sempre són certes. Parteix de judicis analítics, per tant és propi de les ciències formals.

¹ Les cites, si no s'indica altra cosa, corresponen a la 8a edició de *La Acción Humana*, Unión Editorial.

² Kant, a més, introduïa la noció *a priori* i *a posteriori*. És a dir, poden existir judicis analítics a priori, sintètics a posteriori, i sintètics a priori. Però per simplificar resulta útil considerar només la dicotomia analític/sintètic.

Inducció: A partir d'exemples concrets que ens arriben de l'exterior, impliquem veritats universals contingents, és a dir, subjectes a refutació per ulterior experiència. Parteix de judicis sintètics, per tant és propi de les ciències experimentals.

La praxeologia

Com hem dit, la praxeologia és una ciència a priori, amb la qual cosa ha de partir d'una categoria, és a dir, una veritat universal, un judici analític, universalment cert, tautològic, que no aportí informació.

Aquesta veritat universal és resumida per Mises com:

L'home actua

És un judici analític, doncs la informació del predicat -actuar- està continguda dins del subjecte -home-. Ens és impossible imaginar un home que no actuï. L'home, per definició, actua. Actuar, en llenguatge misian, significa dur a terme un comportament deliberat, és a dir, voluntari. *L'home actua*, és assimilable al kantian *L'home és racional*. Són dues cares d'una mateixa moneda.

Qualsevol comportament deliberat (acció racional) de l'home es caracteritza per:

-Dur-se a terme en el **temps**

-Superar un malestar subjectiu: **valora** més l'estat futur (fi) que l'inicial. Per això l'home està disposat a sacrificar-se i emprar mitjans per arribar a l'estat futur desitjat.

-Assumir l'existència de la **lògica, regularitat i causalitat**. També categories kantianes.

Temps, valoració, lògica, regularitat i causalitat són subcategories de la categoria principal, l'acció humana.

"The category of action is the fundamental category of human knowledge. It implies all the categories of logic and the category of regularity and causality. It implies the category of time and that of value."

*"If one eliminates any reference to judgements of value, it is impossible to say anything about the actions of man, i.e., about all the behavior that is not merely the consummation of physiological processes taking place in the human body."*³

Justificació de la classificació misiana de les ciències

Ara podem entendre perquè Mises creu que la praxeologia comparteix classificació científica amb la lògica i les matemàtiques. Tot i tractar-se de judicis tautològics, que no aporten informació, la praxeologia, en tot cas, és útil com les matemàtiques.

"Todos los teoremas geométricos se hallan ya implícitos en los correspondientes axiomas. El teorema de Pitágoras presupone el triangulo rectángulo. Este teorema es una tautología, su deducción se concreta en un juicio analítico. Pese a ello, nadie duda de que la geometría en general y el teorema de Pitágoras en particular dejen de ampliar el campo de nuestro conocimiento. La cognición derivada del puro razonamiento deductivo es también creativa y abre nuestra mente a esferas que antes nos eran desconocidas."

³ The Ultimate Foundation of Economic Science

“El que la ciencia apriorística no proporcione un conocimiento pleno de la realidad no supone deficiencia de la misma. Los conceptos y teoremas que maneja son herramientas mentales gracias a las cuales vamos abriendo el camino que conduce a percibir mejor la realidad.”

Justificació del mètode praxeològic

En tant que ciència formal, la praxeologia, doncs, ha d'emprar el mètode deductiu i no pas l'inductiu. L'utilització d'aquest segon mètode pel economistes porta a errors de considerar universals relacions purament històriques.

“En el concepto del dinero están implícitos todos los teoremas de la teoría monetaria. La teoría cuantitativa del dinero no amplía nuestro conocimiento con enseñanza alguna que no esté ya virtualmente contenida en el concepto del propio medio de intercambio. Dicha doctrina no hace más que transformar, desarrollar y desplegar conocimientos; sólo analiza, y por tanto resulta tautológica, en el mismo sentido que lo es el teorema de Pitágoras.”

“Creyeron los economistas, durante una época, haber descubierto una relación constante entre las variaciones cuantitativas de la cantidad de moneda existente y los precios de las mercancías. Suponiase que un alza o un descenso en la cantidad de moneda circulante había de provocar siempre una variación proporcional en los precios. (...) En el mundo económico no hay relaciones constantes, por lo cual toda medición resulta imposible.”

La història

Segons Mises, forma part de les ciències de l'acció humana. No és teòrica, no tracta amb judicis analítics tot i que ha de ser interpretada atenent als axiomes praxeològics.

No és, doncs, una ciència formal. Tampoc és una ciència experimental, doncs, no se'n poden fer prediccions ja que no es poden aïllar les variables experimentalment. Es tractaria d'una espècie d'hibrid.

“Las ciencias naturales, igualmente, se ocupan de hechos ya pasados. Todo conocimiento experimental se refiere a hechos anteriormente observados. (...) La verdad, sin embargo, es que la experiencia a la que las ciencias naturales deben todos sus triunfos es fruto de la experimentación, merced a la cual se puede examinar aisladamente cada uno de los elementos del cambio.”

“La experiencia de que tratan las ciencias de la acción humana es siempre experiencia de fenómenos complejos. En el campo de la acción humana no es posible recurrir a ningún experimento de laboratorio. (...) La experiencia histórica como experiencia de fenómenos complejos no nos proporciona hechos en el sentido en que las ciencias naturales emplean este término para significar sucesos aislados comprobados de modo experimental. La ilustración proporcionada por la historia no sirve para formular teorías ni para predecir el futuro.”

Crítiques

Positivisme lògic: Els axiomes de què parteix un sistema deductiu estan seleccionats arbitràriament. Arbitrarietat de les definicions.

Objectivisme d'Ayn Rand: No existeix la dicotomia sintètic/analític, tot parteix de l'experiència. Les definicions no són arbitràries, són producte d'un procés d'aïllament i integració conceptual.